

Zondag 7 februari 2016 Geroepen?

Evangelie-lezing: Lucas 5 : 1 – 11

Vandaag vieren we de vijfde, de laatste zondag van Epifanie. We vieren in de weken na het kerstfeest de zondagen van Epifanie. Epifanie betekent: openbaring, verschijning. We vieren de openbaring van het licht in deze wereld. Sinds dit Licht verschenen is, ligt de nacht achter ons en zijn we op weg naar de dag waarop geen nacht meer zal volgen. Vandaag horen we over de roeping van de leerlingen. In het evangelie van Lucas gaat daaraan vooraf het verhaal over de wonderbare visvangst.

Roeping en geroepen zijn, het zijn uitdrukkingen die in de oren van velen al gauw dweperig en pretentius klinken. We zeggen liever dat we naar vermogen ons best doen, dat we in alle bescheidenheid ... enzovoort ... maar 'geroepen zijn'? Woorden die we ook met elkaar deelden, afgelopen donderdagavond tijdens de gemeente –avond. En toch zou je daarover ook kunnen zeggen dat we het hebben gehad over onze roeping als gemeente. Hoe gaan we verder met dat wat we als waardevol ervaren in ons geloofsleven?

En het was inspirerend om te merken dat er genoeg geestdrift was om te zoeken naar mogelijkheden om onze roeping als gemeente te blijven waarmaken.

Het is trouwens een merkwaardig verhaal over de ontmoeting tussen die visser en Jezus, over een onmogelijke visvangst en de verbijstering die dat oproept. In vers 9 lezen we dat Petrus verbijsterd was.

Het is zo merkwaardig dat men het een wonderverhaal is gaan noemen. Maar helpt die typering ons verder? Het is een wonderlijk verhaal, zou ik liever zeggen, een verhaal dat verbazing, of misschien inderdaad verbijstering oproept.

Het gaat over iemand die van zijn stuk wordt gebracht en die geroepen wordt. Zeggen we dat het een wonderverhaal is, dan gaan we ons wellicht blind staren – met vele anderen – op wat er onverklaarbaar aan is: die ongehoord enorme visvangst na een lange nacht van vruchteloos vissen.

Zonder onderzoek of verklaring wijst Jezus de goede visplaats aan. Onbegrijpelijk, dat is het. Maar als we het als een wonderlijk verhaal lezen, als een verhaal dat verwondering of zelfs verbijstering wil oproepen, stichten, dan gaat het misschien wel over onszelf.

Het verhaal vertelt over wat het betekent om geroepen te zijn. Het laat zien wat er eigenlijk gebeurt als een mens geroepen wordt.

We merken pas nadat er een antwoord is gegeven, dat het een roeping was. We merken het aan het antwoord dat gegeven wordt. In het verhaal van Lucas lezen we plotseling, dat Simon op zijn knieën neerviel en iets later, dat hij en zijn medevissers alles achterlieten en Jezus volgden. Er is niet met zoveel woorden iets gevraagd. Maar aan het antwoord zien we, dat er een vraag gehoord is.

Ze hebben iets ervaren, iets dat hun bevatting te boven ging. Dat riep angst op, en onzekerheid. Simon valt neer en roept: “Ga weg van mij, ik ben een zondig, feilbaar mens.” Het overkomt

hen als iets dat hen vòl maakt/ maar hun ook ontsnapt, iets dat hen zegent maar dat hen vooral mateloos overvraagt. Vissers van mensen. Het kan toch niet anders dan dat die verbijstering oproept, en angst, angst voor wat onbekend is.

Maar ze laten ook het begin van iets anders zien, de mogelijkheid van een weg uit de angst, naar een nieuw en ander leven.

In het verhaal over de visser Simon kunnen we dat stap voor stap nalezen. Het verhaal laat ons zien hoe de vissers na een lange nacht weer terugkeren naar de oevers van het meer. Want vissen deed men 's nachts: dan kwamen de vissen naar de oppervlakte, overdag wanneer de zon scheen en het daardoor warm en licht was verdwenen de vissen naar de bodem van het meer. Het was een lange nacht geweest, misschien ook wel omdat het resultaat van de vangst zo teleurstellend was; geen enkele vis had men gevangen; de netten waren leeg en bleven leeg.

Vermoeid en misschien ook wel wat moedeloos trokken de vissers hun netten aan wal en begonnen deze schoon te maken. Midden in het leven van deze vissers, midden in het alledaagse bestaan lezen wij hoe Jezus aanwezig is. Daarvoor leerde Hij met name nog in de synagogen, maar hier bij het meer van Gennesareth leert Jezus in het openbaar.

De mensen stromen toe. De geruchten over deze bijzondere man zullen heel wat mensen op de been hebben gebracht.

De onrustige menigte aan de oevers van het meer van Gennesareth, die zoekende mensen zittend aan de voeten van

Jezus. Misschien is dat een beeld waarin wij onszelf herkennen als mensen die richting in het leven zoeken door te luisteren naar de woorden van Jezus van Nazareth.

Jezus vraagt Simon een eindje van de over te varen.

Hier op het water, op afstand van de menigte geeft Jezus onderricht. En daarna geeft Hij aan Simon de opdracht om naar diep water te varen en hier nogmaals de netten uit te werpen. Een weinig realistische onderneming zo lezen we uit de reactie van de visser.

Ze hadden immers de hele nacht tevergeefs gezwoegd, overdag zal dit niet veel anders zijn. Simon Petrus antwoordt met: 'maar als U het zegt' als antwoord is het begin van het geloof, het begin van datgene wat indruist tegen het gezonde verstand, dat indruist tegen het logisch denken en de ervaring van deze beroepsvisser. Ondanks zijn twijfel gehoorzaamt Simon Petrus en zijn twijfel verandert gaandeweg in vertrouwen om ongekende wegen te gaan.

Het wonder van het meer van Gennesareth is eigenlijk niet eens zozeer de overvloedige visvangst, maar het wonder lezen wij in de reactie van Simon Petrus. In zijn reactie op de overvolle netten, horen wij hoe de woorden van Jezus diep doordringen in zijn hart, dat hij opeens in alle helderheid beseft dat alles wat hij tot dan toe als zijn leven beschouwde niet anders is geweest als een nacht zonder einde.

Het is alsof plotseling tot hem doordringt hoe weinig de sleur van zijn leven voorstelt, hoe hij zich te pletter werkt voor eigenlijk niets. Op deze laatste zondag van Epifanie horen we hoe Jezus in het dagelijks leven van vissers verschijnt. Woensdag begint de veertig dagen tijd, een periode waarin

bezinning en concentratie onze dagen kunnen kleuren. En wellicht is dit evangelie een goede aanzet.

Want in feite gaat het in dit verhaal over de verandering van een mensenleven. Een verhaal dat wij naast ons levensverhaal mogen leggen. Misschien herkennen wij iets in het leven van deze visser, druk doende met datgene wat van ons verwacht wordt, verwachtingen van onze ouders, van onze kinderen, van onze vrienden, van ons werk, onze gemeente, onze samenleving.

Wat doet dit verhaal met ons? Roept het inspiratie in ons wakker waardoor wij verder durven te zien dan ons dagelijkse sloven en druk zijn.

Raken de woorden die Jezus spreekt aan ons verlangen, aan onze hoop dat de betekenis van het leven niet eindigt bij de sleur van elke dag.

We weten niet met hoeveel woorden de vraag is gesteld, of de vraag is gesteld, maar het antwoord is duidelijk: ze lieten alles achter en volgden Jezus.

Na momenten van angst en verbijstering krijgt het vertrouwen de overhand, dat God een mens niet alleen zal laten gaan.

Jezus wil blijkbaar juist met deze twijfelende mensen in zee gaan.

Jezus kiest twijfelende mensen om deel te nemen aan het Koninkrijk en te helpen het te verkondigen.

In de overvloed aan vis hebben deze leerlingen hun toekomst gezien.

Zij krijgen van Jezus de opdracht, die Hij voor hen voor ogen

heeft: voortaan zijn ze geen gewone vissers meer, maar vissers van mensen.

Als wij God willen ontmoeten,
is het niet nodig om een visser te zijn.
Dat we gewone mensen zijn is God genoeg.

Durven we te luisteren naar die stem die misschien wel zachtjes
in ons spreekt?
Die stem, die zegt dat wij toe-reikend zijn,
net zoals Petrus.
We kunnen slechts vermoeden wat onze opdracht zal inhouden.
Net zoals de vissers alleen maar een vermoeden hadden
van wat 'vissers van mensen' voor hen zou gaan inhouden.

Toch lieten ze hun netten in de steek
en volgden Jezus op zijn weg.

Zullen we dan zeggen dat God ons vandaag roept
om een prachtige taak te vervullen,
hier en nu, in ons leven van alledag, binnen onze gemeente.
Durven we te zeggen: 'Hier ben ik?'
Dan zullen we daarna gaandeweg vanzelf wel ontdekken
wat God met ons voor ogen heeft.

Dat het zo mag zijn.

Loosdrecht, Gereformeerde Kerk

ds. Hillegonda Ploeger